

Voto per la tradició

Dante Maffia

Traducció de Teresa Guiluz

Va ser un esdeveniment força estrany: els escriptors i els poetes, tant els infernals com els paradisiacs, van fer un congrés on van decidir baixar a la terra per purificar-la. S'estava exagerant, els sentiments i les coses havien perdut la seva essència i s'havia arribat al punt que una poma podia ser una espelma o una butaca tant podia ser una cantina com una bicicleta.

El costat divertit de la situació era que el gran exèrcit de Belzebú s'erigia gairebé com a moralista: des de les files una mica desmanegades, tot i que ben armades, se sentien recriminacions difícils de creure, com ara: "Cal redreçar l'esquena a aquells imbècils que no saben ni tan sols ser dolents de debò i han confós el mal amb el servilisme."

Certament, sentir de la boca del diable aquesta mena de discursos feia un cert efecte, però ja se sap, quan hom s'embarca en una croada, les perspectives es capgiren i sovint el vermell es torna groc i viceversa.

Finalment, en una vasta planúria de núvols es van reunir els dos exèrcits. D'entrada, calia designar el comandant en cap i, evidentment, van néixer discussions interminables. La majoria es decantava per Alighieri, en part també per les seves incursions militars, però d'altres invocaven Foscolo, uns altres Torquato Tasso, uns altres Puskin o Byron. Algú va apostar per Parini i per Milton, d'altres per Francesc d'Assís o Villon, Rilke o Esenin. En definitiva, un galimaties, perquè, deien, que no es podia desestimar l'experiència de Goethe, de Shakespeare, o la de Baudelaire i la de Rimbaud.

"No poseu junts aquests dos perquè seran un perill."

"Aquí no es tracta d'establir qui és l'escriptor més gran, sinó de veure qui se'n surt millor amb les armes i sap portar una autèntica batalla."

"Caldrà cremar les seus de les editorials, reduir-les a zero i començar de cap i de nou".

"Han violentat la poesia, caldrà restablir normes impecables."

Era, com es pot veure, un encavalcament d'opinions, un abús de projectes que contrastaven entre si i evidenciaven, si és que calia, la individualitat d'aquell exèrcit impossible de gestionar.

L'escena que més va atreure l'atenció de tothom va ser veure Sant Francesc i Rimbaud discutir animadament i després abraçar-se, i sentir el sant que deia: "A la teva edat jo també era així."

Es podrien escriure novel·les sobre tot el que va passar aquell dia a l'esplanada dels núvols. En un moment determinat hi va haver fins i tot una divisió per ètnies i després per països i es va veure, encara, Giambattista Marino fer-se l'amo d'un grup de carques.

Les divisions nacionalistes van ser ben aviat reprimides: Safo, amb el seu somriure i amb bones maneres, ajudada de Plath, Cvetaeva i Achmatova, va fer per manera de pacificar els contendents, però no s'arribava a un veritable acord: semblava l'armada Brancaleone, sempre faltava algú a l'hora de passar revista, hi havia qui es preocupava per l'amic, qui empenyia fora de la fila el que trobava antipàtic, qui es venjava dels torts soferts en vida.

Aleshores, de darrere una bardissa de llum, va aparèixer Cicco, seguit de Racine i d'Alfieri, devots i obsequiosos. N'hi va haver més d'un que va burlar-se d'Alfieri dient-li bergant; Pindemonte va queixar-se molt, Monti va restar en silenci.

Homer va dir: "Feu desaparèixer les armes. Potser n'hi ha molts que no saben que porten massa lluites, que destrueixen els cors, fins i tot d'aquells que no participen a les batalles. Molts de vosaltres han combatut i han estat ferits o morts i per això saben que no serveix de res utilitzar punyals i espases, o aquella maleïda pols per disparar que ha causat tants danys, o tota la resta que ha arribat després al món. Les úniques guerres guanyades de debò són les que s'han fet amb les armes de l'amor. No rigueu, sobretot vosaltres els del grup dels romàntics, vosaltres heu baratat l'amor amb moltes

exageracions i per això no en sabeu l'abast revolucionari, fulminant.

Virgili, Lucreci, Càtul, fins i tot Càtul!, i amb ell Carducci i Verlaine sacsejaven el cap. Caldria lliurar una batalla intensa i costosa i Homer, després d'haver explicat les gestes dels herois grecs i troians, arengava la multitud fanàtica i la invitava a combatre amb l'amor. Quina mena d'utopia se'ls havia ficat al cap? Probablement l'ara ja llarga amistat amb Campanella l'havia estovat. Com si Campanella no hagués empunyat les armes quan es va tractar de fotre fora els espanyols de la seva Calàbria.

En un moment concret va prendre la paraula Virgili, imitant la manera de parlar de Ciceró: "No ens perdem en revenges i recriminacions, no siguem donetes..."

No va poder continuar perquè Safo, Dickinson, Achmatova, Cvetaeva i Deledda van aixecar les espases i li van assestar cops rotunds sobre el cap. Homer va reprendre el seu discurs: "No veig diferència entre la gent normal i nosaltres. Cap militar no es comportaria així. Què volem combatre si no sabem organitzar-nos, fer un programa comú, especificar els objectius principals?"

Ningú no sabia d'on havia tret aquell llençatge polític però el cert és que Homer tenia les idees clares i les expressava: "Per primer cop tenim la possibilitat de demostrar alguna cosa en concret. Ens hem aplegat aquí, no per barallar-nos, sinó per baixar a la terra i eradicar l'escassetat, la mediocritat, l'arrogància dels necis."

"No és feina nostra", van objectar Sèneca, Marc Aureli, Montaigne, Pascal i Maquiavel.

"Doncs de qui?"

"Dels polítics."

"Si és així, tornem cap a casa. La pobresa no farà créixer mai res. Però potser per no crear suspicàcies estaria bé que aquest insòlit exèrcit fos encapçalat per un foraster, un que la poesia sempre l'ha menyspreada: Ulisses."

Es féu, immediatament, un silenci absolut. La marea de caps va onejar per l'estupor i la perplexitat. Per què cridar els escriptors a la lluita contra la vulgaritat i la poquesa, contra la pèrdua de valors, contra la insensibilitat i acabar confiant el comandament a un personatge, que d'acord, és llegendari, però en el fons és murri, sense valors i, fins i tot, una mica sospitós moralment parlant?

Arribats en aquest punt van demanar la paraula Poliziano, Ariosto i Boiardo i, en comptes d'Ulisses, van proposar com a capdavanters Orlando, o Tancredi o, per què no, el Rei Artús.

Molts van pensar que es tractava d'una proposta irònica i va tornar a començar la baralla, però

Homer va aconseguir asserenar els ànims i convèncer tothom que Ulisses estava a l'alçada de les circumstàncies.

Pel camí, van trobar Plató que en veure'ls va riure grollerament i els va assenyalar amb el dit davant d'una colla de beverris entre els quals destacava Cervantes.

"Ara digueu, quina tropa!", deia Cervantes, "i pensar que m'hi volien! Per què en comptes d'aquest coi d'Ulisses no donen el ceptre al meu Don Quixot?"

Va arribar la nit acompanyada d'una pluja violenta. La marxa de la formació d'escriptors es féu feixuga. Alguns començaven a sentir cansament, dolors, avorriment, però, finalment, a la desembocadura del gran riu, Ulisses va donar l'ordre de reposar fins a l'alba.

Al so matinal de les trompetes, petits grups van baixar sobre la terra encara mig adormida. Es van adonar de seguida que havia canviat molt, s'havia encongit, com ressecat. Havien estat destruïts centenars de boscos ufanosos, s'havien construït ciutats lletges com monstres, s'havien enverinat rius, llacs i mars. Amb prou feines es podia respirar i pertot regnava la maldat, la violència, l'astúcia, la gelosia, la mesquinesa i la mediocritat. Era una empresa difícil, però s'havien embarcat en aquella missió i calia arribar fins al fons.

Així, els poetes morts van envair les cases dels vius que, sense adonar-se'n, van perdre la seva identitat insignificant i incoherent, mancada d'escalfor i indiferent als problemes de l'home, per adquirir-ne una de nova i genuïna. Tota l'escòria purulenta i fètida de les ànimes, dels cors i dels cervells va ser lligada en bosses de plàstic i llençada als cubells de les escombraries.

Al cap de pocs dies, les revistes literàries van començar a publicar versos extraordinaris i les editorials, llibres com feia temps que no es llegien. S'havien acabat la verbositat i la filologia, però hi havia vida, vida de debò que saltava i cantava entre les paraules que creava un flux de profunda bellesa.

La poesia i l'amor van dur a terme aquella revolució tan esperada. Ningú no es va adonar de res, però la humanitat va reprendre el camí de la recuperació.